

Ortak Bildiri

Türkiye-İtalya 3. Hükümetlerarası Zirve

(5 Temmuz 2022, Ankara)

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Ekselansları Sayın Recep Tayyip Erdoğan ve İtalya Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Başkanı Ekselansları Sayın Mario Draghi, bugün Ankara'da Türkiye-İtalya arasındaki 3. Hükümetlerarası Zirve'ye eşbaşkanlık yapmışlardır.

Zirve, aşağıdaki katılımcılar ile gerçekleştirilmiştir:

Türkiye'den Dışişleri Bakanı Sayın Mevlüt Çavuşoğlu; Savunma Bakanı Sayın Hulusi Akar; İçişleri Bakanı Sayın Süleyman Soylu; Ticaret Bakanı Sayın Mehmet Muş; Sanayi ve Teknoloji Bakanı Sayın Mustafa Varank; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın Murat Kurum.

İtalya'dan Dışişleri ve Uluslararası İşbirliği Bakanı Luigi Di Maio; Savunma Bakanı Lorenzo Guerini; İçişleri Bakanı Luciana Lamorgese; Ekonomik Kalkınma Bakanı Giancarlo Giorgetti; Ekolojik Geçiş Bakanı Roberto Cingolani.

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı ve İtalya Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Başkanı, kapsamlı ve verimli görüşmelerini tamamladıktan sonra, aşağıdaki Ortak Bildiri üzerinde mutabık kalmışlardır:

1. Türkiye ve İtalya, Avrupa'da ve Akdeniz bölgesinde tarih boyunca ortak değerler, ilkeler ve hedefler etrafında birleşmiştir. Bu kaydadeğer sağlam temel, iki ülkenin her alanda işbirliğini geliştirmelerini temin etmektedir.

Bölgesel ve uluslararası konularda birbirleriyle yakın işbirliği ve eşgüdümüne sahip iki NATO Müttefiki ve G20 ortakları olarak, Türkiye ve İtalya, Avrupa ve ötesinde uluslararası barış ve istikrara önemli katkılarda bulunmaktadır.

2. 3. Zirve, Ukrayna-Rusya savaşı, gıda ve enerji güvensizliği, Kovid-19 salgını sonrası normalleşme süreci, düzensiz göç ve iklim değişikliğinin yanı sıra, birbiriyle uyumlu mukabele ve acil insani müdahale gerektiren doğal afetler gibi bölgesel ve küresel ölçekte önemli gelişmelerin yaşandığı bir dönemde toplanmıştır.

3. Bu arka plan temelinde, 3. Zirve iki ülkeye her alanda ikili ve çok taraflı işbirliğini gözden geçirme ve ilgili kamu kurumlarının, parlamentolarının, iş dünyasının, akademinin, araştırma merkezlerinin ve sivil toplumun aktif katılımıyla bu işbirliğini daha da geliştirmenin yollarını ve araçlarını gözden geçirme fırsatını vermiştir.

Bu vesileyle, Taraflar açık ve samimi diyalogu sürdürme konusundaki ortak arzularını yinelemiş ve gelecekteki işbirliğine yönelik irade ve kararlılıklarını teyit etmişlerdir.

4. Taraflar, Hükümetlerarası Zirve'yi muntazaman tertip etmeyi ve bir sonraki Zirve'yi İtalya'da düzenlemeyi kararlaştırmışlardır.

Ekonomi ve Ticaret

5. Taraflar, ekonomi ve ticaret konusunda daha yakın diyalogu sürdürme ve bu alandaki gelişmenin güçlendirilmesine yönelik ortak yaklaşımları tanımlama ve uygulama konusundaki kararlılıklarını vurgulamışlardır.

Kovid-19 salgınına rağmen, 2021 yılında ikili ticaret hacminin tarihi bir rekorla hızlı ve güçlü bir şekilde toparlanmasını memnuniyetle karşılayan Taraflar, bu büyüme eğilimini sürdürmek ve 30 milyar Dolarlık ikili ticaret hacmi hedefine ulaşmak için birlikte çalışma konusundaki ortak iradelerini, karşılıklı ticareti ve ilgili pazarlara erişimi daha da teşvik etmek ve kolaylaştırmak suretiyle gerçekleştireceklerini teyit etmişlerdir. Bu bağlamda Taraflar, Ortak Ekonomi ve Ticaret Komisyonu (ETOK) Toplantısının ve İş Forumu'nun 2022 yılının son çeyreğinde düzenlenmesinde mutabık kalmışlardır.

6. Taraflar, iki ülke arasındaki doğrudan yatırımların ekonomik ilişkilerinin önemli bir boyutunu oluşturduğuna inanmaktadır. Bu nedenle, karşılıklı doğrudan yatırım seviyesini artırmak için Türk ve İtalyan yatırımcıları daha fazla teşvik etmeye karar vermişlerdir.

Ulaştırma

7. Taraflar, ticari ilişkilerin geliştirilmesinde karayolu taşımacılığının önemini göz önünde bulundurarak, bu sektördeki paydaşların mevcut ihtiyaçlarını karşılamak için Kara Ulaştırması Karma Komisyon Toplantısının uygun olan en yakın zamanda yapılması gerekliliğini teyit etmişlerdir.

Türkiye – AB İlişkileri

8. Taraflar, Türkiye-AB ilişkilerinin, Türkiye'nin katılım perspektifi ve Türkiye'nin tüm Avrupa kıtasının istikrar ve refahına olası katkısı temelinde, daha fazla geliştirilmesinin önemini altını çizmişlerdir.

9. Taraflar, Gümrük Birliği'nin uygulanmasındaki mevcut sorunların giderilmesi ve Gümrük Birliği'nin güncellenmesi müzakerelerine başlanması dahil, her seviyede ve geniş konu yelpazesinde diyalogu artırarak Türkiye'nin AB perspektifinin güçlendirilmesi amacıyla, Türkiye-AB ilişkilerinin tüm boyutlarının geliştirilmesine yönelik gelecekteki olası adımların araştırılması konusunda mutabık

kalmışlardır. Taraflar ayrıca, Türkiye-AB vize serbestisi diyalogu, göç işbirliğinin yenilenmesi, terörle mücadele işbirliğinin güçlendirilmesi ve katılım öncesi fonlar (IPA) ve çeşitli AB programları/mekanizmaları kapsamındaki mevcut işbirliğinin derinleştirilmesi gibi önemli alanlarda somut sonuçlar elde etmek için çabalarını koordine etmek konusunda mutabık kalmışlardır.

Savunma

10. NATO Madrid Zirvesinde alınan kararlar ve yeni Stratejik Konsept çerçevesinde Taraflar, terörle mücadele başta olmak üzere özellikle güneyden kaynaklanan tehditler ve sınamalar gibi konulara ilişkin olarak 360 derece yaklaşımı temelinde işbirliğini güçlendirme konusundaki kararlılıklarını vurgulamışlardır. Taraflar, uzun süredir devam eden işbirlikleri temelinde NATO-AB Stratejik ortaklığının güçlendirilmesinin önemini ve AB Üyesi Olmayan Müttefiklerin, ve bu bağlamda Türkiye'nin AB savunma çabalarına tam katılımının bu ortaklığın gelişmesi için gerekli olduğunu teyit etmişlerdir.

Savunma Sanayii

11. Türk ve İtalyan savunma sanayii şirketlerinin son yıllarda başarıyla sonuçlandırdıkları ortak projelere ve bu işbirliğini ilerletmeye yönelik siyasi iradeye değinen Taraflar, savunma sanayiinin hem mevcut hem de gelecekteki ilişkileri açısından kilit bir rol oynadığını teyit etmişlerdir. Bu çerçevede Taraflar, "Savunma Sanayii Alanında Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşma"nın imzalanmasını memnuniyetle karşılamışlardır.

Polis Güçleri Arasında İşbirliği

12. Taraflar, aşağıdaki amaçlarla, Ortak Güvenlik Stratejik İşbirliği Komitesi'nin (JSSCC) oluşturulmasına yönelik olarak polis güçleri arasındaki işbirliğini güçlendirme iradeleri hususunda mutabık kalmışlardır:

- her iki ülkenin güvenliğine yönelik tehditleri ve ortak sınamaları belirlemek ve değerlendirmek;
- toplumlarının güvenliğini garanti altına almak için ortak girişimleri ve eylemleri tanımlayarak, stratejik işbirliğini güçlendirmenin gerekli olduğu alanları belirlemek;
- terörizm ve siber suçlar da dahil olmak üzere en ağır suç biçimlerini önlemek için yöntem, iyi uygulama ve uzmanlık teatisini teşvik etmek;
- kamu düzeni ve güvenliğini etkileyebilecek kritik durumları da göz önünde bulundurarak, polis güçleri arasındaki işbirliğini geliştirmek için yararlı olabilecek diğer faaliyetleri değerlendirmek.

Kültür, Eğitim, Bilim, Gençlik, Spor ve Arşiv Alanlarında İlişkiler

13. Taraflar, 1951 tarihli Kültür Anlaşması temelinde sürdürülen kültür, eğitim, bilim, gençlik, spor ve arşiv alanlarındaki mevcut işbirliğini daha da ilerletme ve güçlendirme konusundaki kararlılıklarını teyit etmişlerdir. Turizmin halklar arasındaki etkileşimin canlanması üzerindeki etkisini dikkate alarak teşvik ve tanıtım faaliyetlerini destekleme iradelerini yinelemişlerdir.

Terörle Mücadele

14. Taraflar, terörün her biçim ve tezahürüne karşı etkin mücadele hedefi doğrultusunda işbirliği iradelerini ifade etmişlerdir.

Enerji, İklim Değişikliği ve Çevre

15. Paris Anlaşması'na üye ve G20'deki ortaklar olarak Taraflar, 1,5 derecelik artış hedefi için, karbon tarafsızlığı veya net sıfır sera gazı emisyonlarını yüzyılın ortasına kadar veya bu dönem civarında sağlamak amacıyla çevre koruma ve iklim eylemi alanında işbirliğini artırma taahhütlerini teyit etmişlerdir.

16. Taraflar, "Güney Gaz Koridoru"nda ortaklar olarak enerji çeşitlendirmesi konusundaki sağlam işbirliğini kıymetlendirmişler ve enerjinin kapsayıcı değerini Akdeniz'de de ortak büyüme, güvenlik ve refah faktörü olarak kabul ederek işbirliklerini ilerletme konusundaki kararlılıklarını yinelemişlerdir. Bu nedenle Taraflar, arz güvenliğini ve çeşitlendirmeyi sağlamak için enerji alanında devam eden işbirliğini ilerletme konusundaki kararlılıklarını yinelemişlerdir. Temiz enerjiye geçişe, yenilenebilir enerji, enerji verimliliği ve altyapıları, hidrojenin yanı sıra gaz sektörünün de dahil edilmesinin önemini vurgulamışlardır.

Ukrayna – Rusya Savaşı

17. Taraflar, Rusya Federasyonu'nun Ukrayna'ya karşı yürüttüğü haksız ve hukuksuz savaş karşısında Ukrayna ile dayanışmalarını ve Ukrayna'nın bağımsızlığına, egemenliğine ve toprak bütünlüğüne verdikleri desteği ifade etmişler; Ukrayna'ya barışın en kısa sürede getirilmesine yönelik çabalarını sürdürme iradelerini yinelemişlerdir.

Taraflar, Ukrayna'dan tahıl ihracatının önündeki engelleri kaldırmak için acil önlemler alınması gerektiğini vurgulayarak, benzer insani konularda BM ve ilgili diğer kuruluşlarla birlikte çalışma konusundaki kararlılıklarını yinelemişlerdir.

18. Taraflar, eşgüdüm ve işbirliklerini arttırarak küresel gıda güvenliğine yönelik girişimlere katkıda bulunmayı sürdüreceklerini teyit etmişlerdir. Taraflar, Türkiye'nin İtalya öncülüğünde 8 Haziran 2022 tarihinde Roma'da başarıyla gerçekleştirilen "Gıda Güvenliği Krizine İlişkin Akdeniz Bakanlar Diyaloğu"

eşbaşkanlığının bu yöndeki çabalar bağlamında olumlu bir adım teşkil ettiğini vurgulamışlardır.

Uluslararası Platformlarda İşbirliği

19. Taraflar, bölgesel ve uluslararası barış, güvenlik ve istikrara katkıda bulunmak amacıyla düzenli stratejik diyalogu sürdürme konusundaki kararlılıklarını ve merkezinde Birleşmiş Milletler'in (BM) bulunduğu çok taraflılığa olan bağlılıklarını bir kez daha teyit etmişlerdir. Bu bağlamda Taraflar, BM'nin reforma tabi tutulması dahil BM bünyesinde devam eden ikili işbirliğinden duydukları memnuniyeti dile getirmişler ve BM sisteminin barış ve güvenlik, kalkınma ve insan hakları olmak üzere üç ayağını korumayı taahhüt etmişlerdir.

Düzensiz Göç

20. Taraflar, Doğu ve Orta Akdeniz göç yolları da dâhil olmak üzere son zamanlarda ortaya çıkan göç eğilimlerini ele almışlardır. Taraflar ayrıca, düzensiz göçle mücadelede Türkiye-AB 18 Mart 2016 Bildirisi'nin uygulanması da dâhil olmak üzere uluslararası işbirliğinin önemini vurgulamışlardır. Geri dönüşlerin, yeniden yerleşimlerin ve mali yardımın, iyi işbirliği ve adil yük paylaşımını sağlamak için Bildirinin öngördüğü kilit araçlar olduğunu yinelemişlerdir. Taraflar, göç akımlarıyla ilgili düzenli istişarelerin başlatılması ve bu alandaki en iyi uygulamaların paylaşılması için İtalyan Göç Fonu'nun bir projesinin uygulanması konusunda mutabık kalmışlardır.

Doğu Akdeniz Bölgesi

21. İki deniz kıyısı ülkesi olarak Taraflar, artan enerji riskleri karşısında, Akdeniz'de seyrüsefer serbestisinin ve kapsayıcı bir işbirliğinin teşviki konusunda mutabık kalmışlardır.

Taraflar, hakkaniyet temelinde bir çözüme ulaşmak amacıyla deniz sınırı ihtilaflarının, uluslararası hukuk temelinde mutabakata varılarak çözülmesinin önemini vurgulamışlardır. Taraflar, gerekli koşullar sağlandığı takdirde, Doğu Akdeniz konulu Çok Taraflı Konferansın gerçekleştirilmesinin bölgede kapsayıcı bir işbirliği mekanizması kurulması için bir fırsat olduğunu belirtmişlerdir.

Libya

22. Taraflar, ülkede şiddete veya daha büyük bölünmelere yol açabilecek tek taraflı eylemleri kesin olarak reddederek, Libya'nın egemenliğine, toprak bütünlüğüne ve ulusal birliğine olan güçlü bağlılıklarını bir kez daha teyit etmiş; özgür, adil ve ülke çapında cumhurbaşkanlığı ve parlamento seçimlerinin mümkün olan en kısa sürede sağlam bir yasal temelde yapılmasının önemini

vurgulamışlardır. Libya'nın öncülüğü ve sahipliğinde, BM'nin kolaylaştırdığı siyasi sürece desteklerini yinelemişlerdir.

Suriye

23. Taraflar Suriye'deki krizle ilgili derin endişelerini dile getirmiş ve BM Güvenlik Konseyi'nin 2254 sayılı Kararı uyarınca, Suriye'de sürmekte olan çatışmaya siyasi çözüm bulmayı amaçlayan ve BM'nin kolaylaştırdığı siyasi sürece desteklerini yinelemişlerdir. Bu bağlamda Taraflar, Suriye'deki grupları Anayasa Komitesi'nde anlamlı ve yapıcı müzakerelere katılmaya teşvik etmektedirler.

24. Taraflar, BM Güvenlik Konseyi'nin 2585 sayılı Kararı uyarınca Suriye'deki insani krizin acilen ele alınması gerektiğinin altını çizmişler ve BM Güvenlik Konseyi üyelerine Kararın yenilenmesi için çağrıda bulunmuşlardır. Taraflar ayrıca, mülteciler sorunu ve mültecilerin güvenli, gönüllü ve insan onuruna yakışır şekilde geri dönüşleri de dahil olmak üzere Suriye krizinin tüm yönleriyle ilgili kapsamlı istişarelerine devam etme kararı almışlardır.

Sonuç Beyanları

25. Taraflar düzenli ve üst düzeydeki ikili görüşmeleri sürdürme hususunda mutabık kalmışlardır.

Taraflar ayrıca ikili ve AB konularındaki düzenli toplantıları, Doğu Avrupa, Akdeniz Bölgesi, Orta Doğu, Balkanlar, Asya ve Afrika'daki ve diğer ilgili uluslararası meselelerdeki gelişmelere ilişkin ve bölgesel hususlardaki istişareleri sürdürmeye karar vermişlerdir.

Taraflar, ilgili Dışişleri Bakanlıklarının Diplomasi Akademileri ve Stratejik Araştırma Merkezleri ve/veya politika planlama birimleri arasındaki işbirliğini yoğunlaştırma konusunda anlaşmışlardır.

Taraflar, iki ülkeyi ilgilendiren dış politika konularındaki kamu diplomasisinde işbirliğini güçlendirme ve stratejik iletişim yaklaşımlarını ele alma hususunda mutabık kalmışlardır.

26. Zirve vesilesiyle aşağıdaki anlaşmalar imzalanmıştır. Taraflar, bu anlaşmaların imzalanmasının, hâlihazırda geniş kapsamlı bir anlaşma altyapısından yararlanan ikili ilişkilerini daha da geliştireceğine olan inançlarını vurgulamışlardır.

- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayiinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşma

- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalyan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değiştirilmesine İlişkin Anlaşma
- Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı ile İtalya Cumhuriyeti Bakanlar Konseyi Başkanlığı Sivil Koruma Dairesi Arasında Sivil Koruma Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Muhtırası
- Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile İtalya Cumhuriyeti Ekolojik Dönüşüm Bakanlığı arasında Sürdürülebilir Kalkınma Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptı
- Türkiye Cumhuriyeti Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile İtalya Ekonomik Kalkınma Bakanlığı arasında Mikro, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı
- Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı ve İtalya Dışişleri ve Uluslararası İşbirliği Bakanlığı Arasında Siyasi İstişarelere İlişkin Mutabakat Zaptı
- Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı ve İtalya Dışişleri ve Uluslararası İşbirliği Bakanlığı Arasında Diplomatların Eğitimi Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırası
- Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) ile İtalya Dışişleri ve Uluslararası İşbirliği Bakanlığı Arasında Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Uygulama Programının 2023-2025 Yılları İçin Yenilenmesine Yönelik Ortak Açıklama
- Antalya Diplomasi Forumu (ADF) ile MED Diyalogları Arasında İşbirliği Niyet Mektubu